

BALÁŽ Peter – SZÖKEOVÁ Silvia – ZÁBOJNÍK Stanislav: ČÍNSKA EKONOMIKA nová dimenzia globalizácie svetového hospodárstva (Bude XXI. storočie storočím Číny?) Bratislava: Sprint dva 2012. 279 s. ISBN 978-80-89393-89-3.

Ekonomické postavenie svetových mocností sa v nasledujúcich rokoch výrazne premieša. V roku 2028 by mala Čína zosadiť Spojené štáty americké z čela najvplyvnejších štátov sveta. Vyplýva to zo štúdie britského hospodárskeho inštitútu CEBRA. Autori sa vo svojej publikácii *ČÍNSKA EKONOMIKA – nová dimenzia globalizácie svetového hospodárstva (Bude XXI. storočie storočím Číny?)* oprávnené pýtajú, či bude 21. storočie storočím Číny. Predkladaná publikácia si dala ambicióznym cieľom na túto otázku odpovedať. V úvode autori vysvetľujú súčasné postavenie Číny na medzinárodnom trhu, ktoré je doplnené geopolitickými a historickými súvislosťami. Upozorňujú na fakt, že nie je možné obsiahnuť všetky aspekty týkajúce sa pozície Číny vo svetovom hospodárstve a niektoré aspekty zo svojho skúmania vylúčili – konkrétne problematiku znečisťovania životného prostredia. Je to z dôvodu širokospektrálnosti témy a faktu, že sa zamerali na obchodné aspekty čínskej ekonomiky.

Prvá kapitola oboznamuje čitateľa s historickými prvkami ázijského regiónu a popisuje meniacu sa pozíciu ázijských novoindustrializovaných krajín juhovýchodnej Ázie (ďalej len NIK JVA) a ich vplyv na vývojovú trajektóriu čínskej ekonomiky. Je doplnená početnými grafmi zobrazujúcimi toky priamych zahraničných investícií a definuje, aký je ich vplyv na hospodársku expanziu NIK JVA. Štáty JVA zaznamenali prostredníctvom investícií výrazný skok v rebríčku krajín s najvyššími prírastkami HDP na obyvateľa a dvojciferným tempom ekonomického rastu. Zohrali tiež podstatnú úlohu spolu s Japonskom v procese urýchlenia ekonomického rastu v juhovýchodnej Ázii. Záver prvej kapitoly osobitne vysvetľuje význam Hongkongu pre ekonomické napredovanie Číny.

V druhej kapitole sa autori venujú vývoju čínskeho hospodárstva v historickom kontexte a definujú teoretické makroekonomické východiská čínskeho ekonomického rastu. Najväčšími zdrojmi ekonomického rastu sú vplyv investícií na národnú ekonomiku a dynamiku rastu, vývoj objemu a štruktúry pracovnej sily a medzi najdôležitejšie označujú synergické efekty prínosu investícií a pracovnej sily pre rast čínskej ekonomiky. Druhá časť kapitoly sa zaoberá dynamikou rastu Číny v medzinárodnom podnikaní a zohľadňuje a vysvetľu-

je krízový a pokrízový vývoj. Táto kapitola je veľmi vhodne ukončená opatreniami a perspektívami budúceho hospodárskeho vývoja.

Tretia kapitola analyzuje pomocou grafov a tabuliek tovarovú a teritoriálnu štruktúru čínskeho zahraničného obchodu, vysvetľuje veľký vplyv Číny na svetové ceny komodít. Predikuje zmeny vo vývoji zahraničného obchodu Číny po roku 2010. Podstatnou časťou tejto časti kapitoly je objasnenie vývoja bilaterálnych obchodných vzťahov s ekonomickými mocnosťami – USA, Japonskom a Európskou úniou. Podkapitola je vhodne doplnená zmluvnou bazou vývoja obchodných vzťahov a vzájomných obchodov.

Štvrtá sa explicitne zameriava na priame zahraničné investície (PZI). Autori pokladajú PZI za najväčší faktor čínskeho úspechu a po dôkladnej analýze vysvetľujú tri vlny prílevu zahraničných investícií do Číny, vplyv vstupu Číny do WTO na prílev PZI a zmeny v charaktere a poslaní PZI v rozvoji čínskej ekonomiky. Autori upozorňujú na riziko závislosti čínskej ekonomiky od zahraničných investícií.

Piata kapitola plynulo pokračuje v analýze PZI z pohľadu čínskych investícií v zahraničí a stratégie ich teritoriálneho a odvetvového smerovania. Osobitný dôraz v tejto kapitole autori venovali oblasti energetických záujmov Číny v zahraničí a definujú pozíciu čínskych firiem pri presadzovaní ich energetických záujmov. Vysvetľujú aj motívy pôsobenia týchto spoločností v zahraničí a cieľové oblasti čínskych energetických firiem.

Záverečná šiesta kapitola ponúka úvahu Quo vadis čínska ekonomika a prináša pohľad na to, aké medzinárodné konzekvencie plynú z vývoja a rýchleho napredovanie čínskej ekonomiky.

Publikácia poskytuje čitateľovi jednak hlboké informácie, ktoré sú vhodne doplnené aktuálnymi štatistickými údajmi, ale aj vysvetlenie, aká je aktuálna pozícia čínskej ekonomiky a aké budú scenáre jej ďalšieho vývoja. Autori svojou publikáciou obohatili nielen teoretický rámec pedagogického procesu na Ekonomickej univerzite v Bratislave, ale aj praktický, pretože publikácia je aktuálna aj pre širokú čitateľskú verejnosť, ktorá má záujem zvyšovať si odbornosť v predmetnej oblasti.

Andrea Vargová